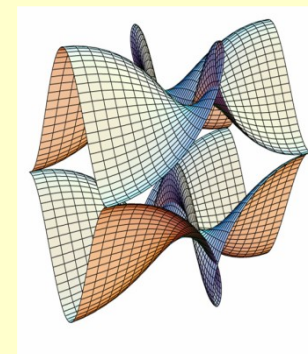

Sveučilište u Zagrebu
PMF – Matematički odsjek

MREŽE RAČUNALA
Predavanja 2022/2023

Poglavlje 20: Usmjeravanje u Internetu

Sastavili: Luka Grubišić i Robert Manger
15.12.2014

Uvod

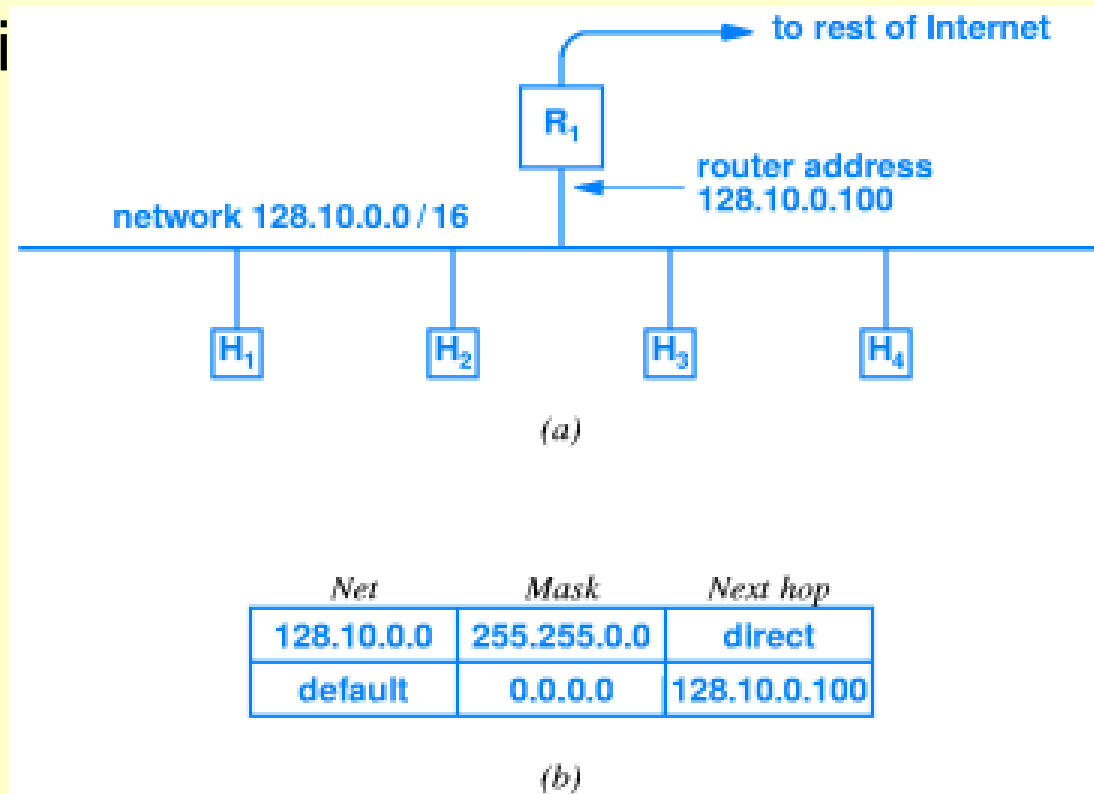
- U prethodnim poglavljima objasnili smo da se datagrami šalju kroz Internet korištenjem usmjernika i njihovih tablica usmjeravanja.
- Postavlja se pitanje: kako se same tablice usmjeravanja stvaraju i obnavljaju?
- Odgovor na to pitanje daju **protokoli usmjeravanja**. Oni omogućuju da se informacije važne za usmjeravanje šire kroz mrežu.
- U ovom poglavlju opisat ćemo način na koji rade osnovni protokoli usmjeravanja.

Statičko i dinamičko usmjeravanje

- Usmjeravanje u IP protokolu se dijeli u dvije grube kategorije: **statičko** i **dinamičko** usmjeravanje.
- **Statičke** tablice usmjeravanja se učitavaju kod pokretanja operacijskog sustava i ne mijenjaju se ukoliko se ne dogodi greška.
- **Algoritam dinamičkog usmjeravanja** počinje u trenutku pokretanja operacijskog sustava na isti način kao i algoritam statičkog usmjeravanja.
- Nakon toga ***route propagation software*** prilagođava lokalne tablice usmjeravanja u ovisnosti o informacijama koje dolaze s drugih čvorova.

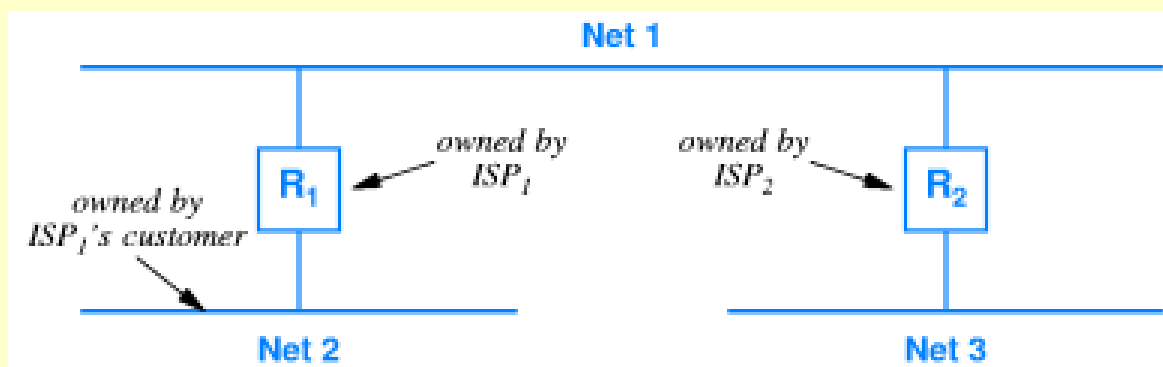
Statičko usmjeravanje

- Nije potreban dodatni softver za usmjeravanje.
- Ne troši CPU vrijeme i ne opterećuje mrežu.
- Relativno nefleksibilno prema promjenama topologije mreže.
- Većina PC-a u Internetu koriste statičke tablice usmjeravanja.

Dinamičko usmjeravanje

- Algoritam usmjeravanja koji koristi statičke tablice usmjeravanja i *default route* uglavnom nije dovoljan za korištenje na većini usmjernika.
- Kada se povežu mreže koje pripadaju dvama ISP-ovima nužno je izmjenjivanje informacije o usmjeravanju između dvije mreže.
- Inače usmjernik u mreži 2 ne može imati informacije o putovima u mreži 3.

Dinamičko usmjeravanje (2)

- Na svakom usmjerniku postoji softver koji skuplja informacije o putovima prema čvorovima u drugim mrežama.
- Usmjernici informiraju “susjedne” usmjernike o putovima prema čvorovima koje oni mogu doseći.
- Na osnovi ovih informacija ažuriraju se lokalne tablice usmjeravanja.
- Postupak je sličan dinamičkom usmjeravanju za WAN-ove – vidi Poglavlje 10.
- Je li moguće proširiti ovu paradigmu na cijeli Internet?

Usmjeravanje u Internetu

- Kada bi svaki usmjernik imao u lokalnoj tablici usmjeravanja put do svakog čvora u Internetu, protok informacija za održavanje takvih tablica usmjeravanja zagušio bi fizičku mrežu.
- Volumen prometa *routing* poruka se kontrolira uvođenjem **hijerarhije protokola usmjeravanja**. Usmjernici i mreže u Internetu su podjeljeni u grupe.
- Svi usmjernici u jednoj grupi izmjenjuju tablice usmjeravanja.
- Neki izabrani usmjernici iz dane grupe izmjenjuju *routing* informacije s usmjernikom iz druge grupe.

Koncept autonomnog sustava (AS)

- Autonomni sustav je termin koji se koristi za opisivanje grupe usmjernika koji se nalaze pod kontrolom jednog “administratora” i koji izmjenjuju informacije o usmjeravanju.
- Informacije o rutama se **optimiziraju** prije nego se **prosljede drugim autonomnim grupama**.
- Semantika protokola je dovoljno fleksibilna da podnosi veliku lepezu različitih konfiguracija.
- Jedna organizacija može imati jedan ili više autonomnih sustava.
- Izbor veličine autonomnog sustava donosi se na osnovi ekonomskih, tehnoloških ili administrativnih razloga.

Kategorije protokola za usmjeravanje u Internetu

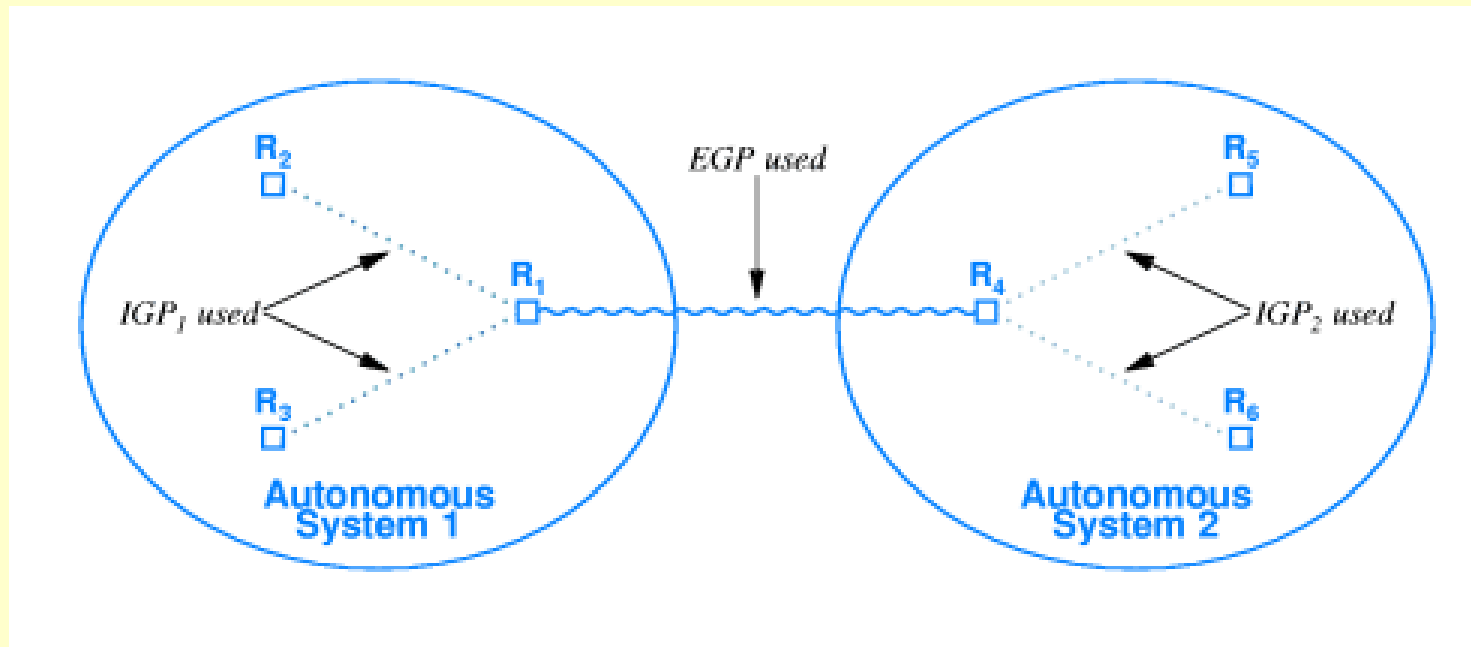
- Svi protokoli za usmjeravanje u Internetu se mogu podijeliti u dvije kategorije.
  1. Interior Gateway Protocols (IGP). Koriste ih usmjernici unutar jednog autonomnog sustava. Postoji nekoliko IGP-a i svaki autonomni sustav može izabrati svoj (jedan) IGP.
  2. Exterior Gateway Protocol (EGP). Usmjernik u jednom autonomnom sustavu koristi EGP za razmjenu informacija o rutama s usmjernikom u drugom autonomnom sustavu. EGP-i su fleksibilniji i uzrokuju manje opterećenje fizičke mreže.

Kategorije protokola za usmjeravanje u Internetu (2)

- EGP protokoli omogućuju administratorima implementiranje *policy constraints*, tj. kontrolu nad informacijama koje se šalju u drugi autonomni sustav.
- IGP koristi *routing* metriku za nalaženje optimalnog puta.
- EGP nalazi put do svake destinacije. Ne može naći optimalni put jer ne može uspoređivati *routing* metrike u različitim IGP-ima.

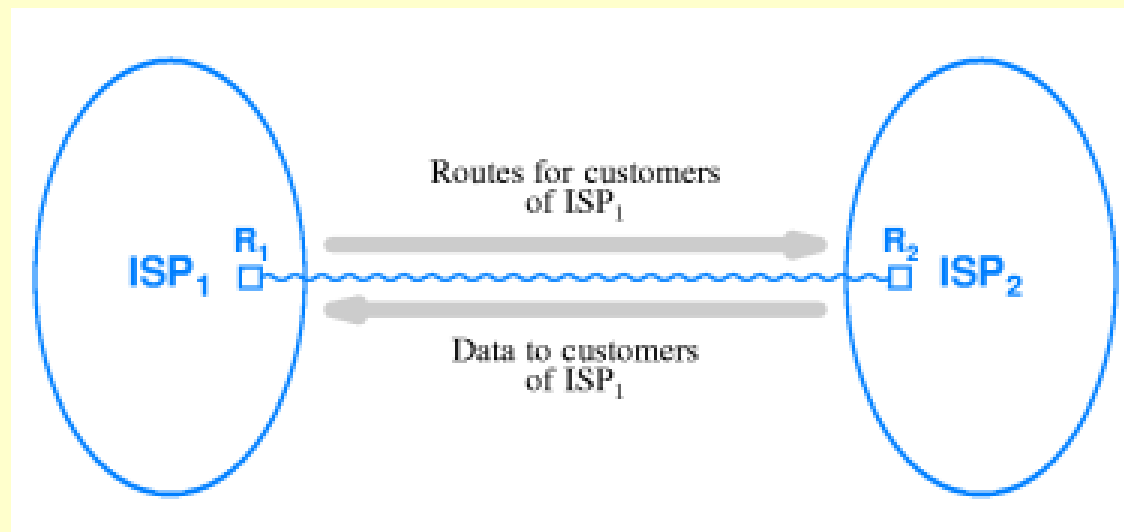
Kategorije protokola za usmjeravanje u Internetu (3)

- Arhitektura usmjeravanja u Internetu, te uloga IGP odnosno EGP protokola vidljiva je na sljedećoj slici.

Putevi i tok podataka

- Poznata uzrečica mrežnih administratora glasi: “Kao odgovor na objavu puta stižu podaci”.
- Promet podataka prema zadanom odredištu teče točno u suprotnom smjeru od poruka za usmjeravanje.

Border Gateway Protocol - BGP

- BGP-4 je najpopularniji Exterior-Gateway-Protokol koji se koristi u Internetu.
- ISP-ovi koriste BGP-4 za izmjenu informacije o putovima s drugim ISP-ovima.
- Pouzdano usmjeravanje datagrama moguće je samo ako su globalne informacije o putovima konzistentne.
- U tu svrhu, organizacija RIPE (Resaux IP Europeens) održava registar informacija u odredištima u Internetu i o ISP-ovima koji posjeduju ta odredišta.

Border Gateway Protocol (2)

1. Usmjeravanje među AS. Put kroz Internet opisuje se na višoj razini, kao niz autonomnih sustava kroz koje treba proći.
2. Policy-constraints. BGP dopušta i pošiljatelju i primatelju ograničavanje skupa putova koji se prosljeđuju.
3. “Tranzitno” usmjeravanje. BGP klasificira svaki AS kao **tranzitni sustav** ukoliko taj AS dopušta prosljeđivanje podataka susjednim AS-ovima ili kao **sustav umetak** (*stub*) ukoliko ne dopušta.
4. Pouzdan transport. BGP koristi TCP protokol za komunikaciju usmjernika u jednom AS s usmjernikom u drugom AS.

Routing Information Protocol - RIP

- Jedan od dva najpopularnija Interior-Gateway-Protokola.
  - Implementiran na većini UNIX sistema kroz program *routed*.
1. Usmjeravanje unutar AS-a. Prosljeđuje informacije između usmjernika unutar istog AS.
  2. Metrika Hop-Count (origin-one-counting). Duljina puta mjeri se kao broj skokova između različitih mreža unutar istog AS, počevši s 1.
  3. Nepouzdana transport. Koristi UDP protokol za sve poruke.

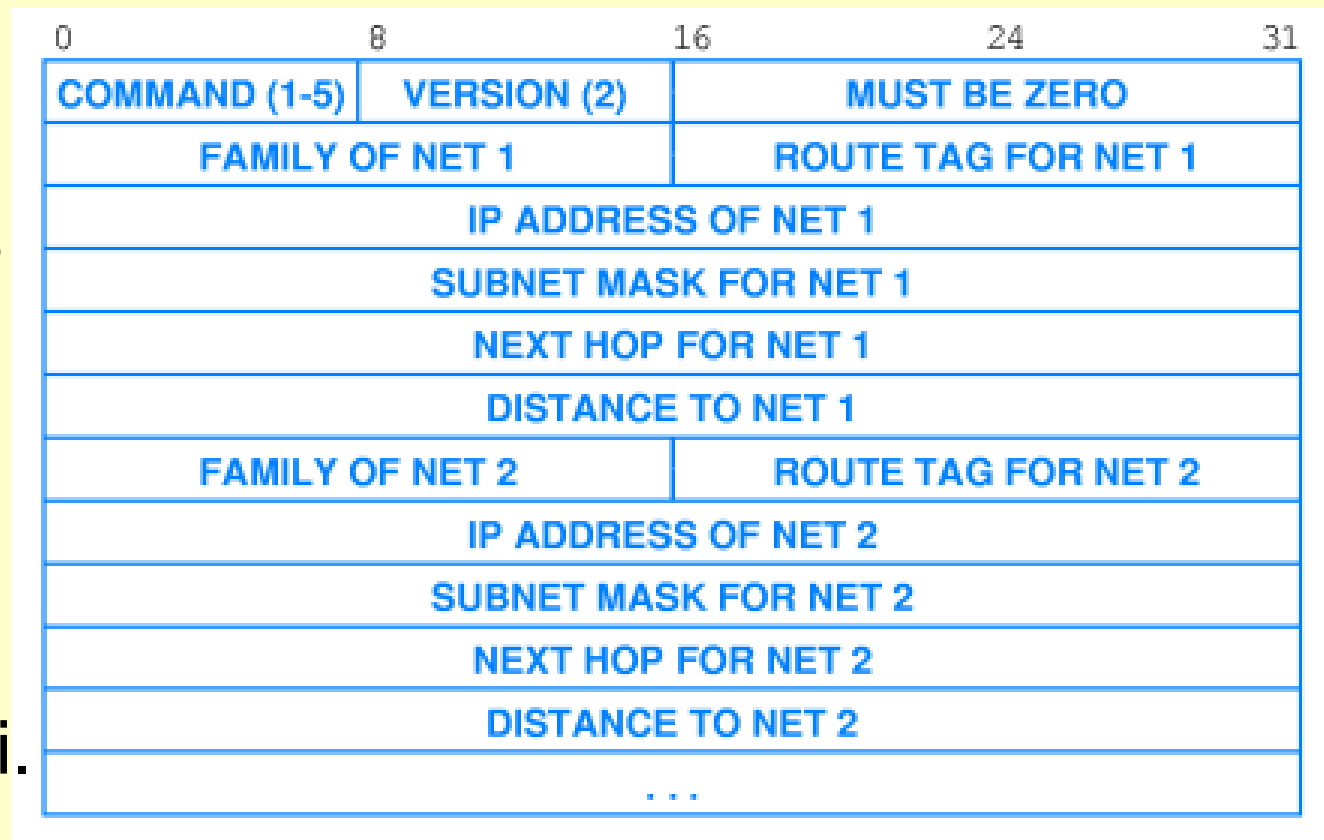
Routing Information Protocol (2)

4. Koristi broadcast i multicast. Projektiran za korištenje s Ethernet tehnologijom.
5. Podrška za korištenje standardnog puta. (default route propagation). Dovoljno je konfigurirati jedan usmjernik da ima *default* put prema ISP-u. RIP tada prosljeđuje informaciju o *default* putu svim ostalim usmjernicima u AS-u.
6. Koristi algoritam zasnovan na vektorima udaljenosti (Poglavlje 10). Uz informaciju o svim čvorovima koji se mogu dosegnuti šalje se i informacija o duljini puta.
7. Pasivna verzija za host-ove. Samo usmjernik može slati informacije o putovima. Host-ovi mogu pasivno ažurirati svoje tablice putova.

Format RIP paketa

- Jedna RIP poruka sastoji se od liste odredišta i pripadnih udaljenosti.

- Kao podrška za CIDR, uz IP adresu svakog odredišta navodi se i pripadna adresna maska.

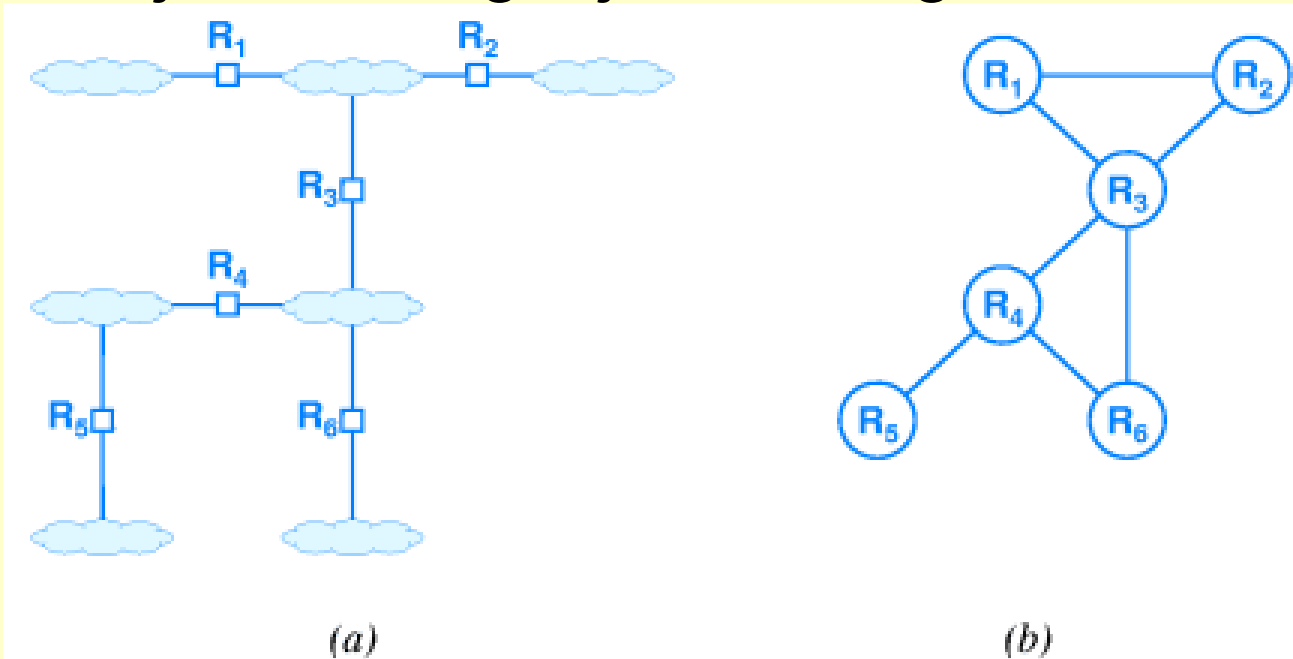
Open Shortest Path First Protocol

- OSPF

- Distance-Vector-Protocol unutar RIP zahtijeva glomazne poruke i nije dovoljno skalabilan.
- Zato se kasnije pojavio i drugi IGP protokol: OSPF koji je stabilan u velikim i u malim AS.
- OSPF koristi **link-status** algoritam za ažuriranje tablica usmjeravanja.
  - Svaki usmjernik unutar AS periodički provjerava veze sa susjednim usmjernicima i zatim šalje na *broadcast* svoj *link-status* (stanje veza prema drugima).
  - Svaki usmjernik na osnovu takvih broadcasta samostalno rekonstruira graf cijelog AS te koristi **Dijkstrin algoritam** (najkraći putovi među čvorovima) za računanje svoje nove tablice usmjeravanja.

OSPF protokol (2)

- Za *Link-state* usmjeravanje AS se apstrahira kao graf čiji čvorovi su usmjernici, a bridovi veze između usmjernika (tj. mreže).
- OSPF dopušta definiranje hijerarhije unutar AS-a. Zbog toga se OSPF koncept može bolje prenijeti na konfiguraciju u kojoj se nalazi veliki broj usmjernika nego ijedan drugi IGP.

Usmjeravanje multicast poruka

- Do sada smo opisivali **unicast** usmjeravanje.
- Osnovna značajka unicast usmjeravanja statičnost adresa čvorova.
- **IP multicast grupe** se stvaraju dinamički. Dakle, aplikacija se može pridružiti grupi u proizvoljnom trenutku i napustiti je u svakom trenutku.
- IP multicast grupe su anonimne. Takva grupa određuje samo skup primatelja.
- Svaka aplikacija može poslati datagram IP multicast grupi.

Usmjeravanje multicast poruka (2)

- Multicast se koristi za *teleconferencing* (*male grupe*), *webcasting* (*tipično velike grupe*), ...
- Problem usmjeravanja multicast poruka prilično je težak tako da ga za sada predloženi protokoli (Distance Vector Multicast Routing Protocol, M-OSFP,...) ne rješavaju na zadovoljavajući način.
- Internet Group Management Protocol (IGMP) predstavlja djelomično rješenje i koristi se za komunikaciju između host-a i usmjernika.
- Prema IGMP host je član grupe, a ne aplikacija. Host obavještava najbližeg usmjernika da on pristupa određenoj grupi ili je napušta.
- Host pristupa određenoj grupi onda kad neka njegova aplikacija pristupi toj grupi. Slično, host napušta grupu kad zadnja aplikacija napusti grupu.

Sažetak

- Hostovi i usmjernici koriste IP tablice usmjeravanja koje je potrebno obnavljati.
- Hostovi često koriste statičko usmjeravanje, dok usmjernici uglavnom koriste dinamičko usmjeravanje.
- Internet se dijeli u skup AS-ova. Unutar AS-a se koristi IGP protokol, a između AS-a EGP.
- Unicast usmjeravanje je dobro rješeno: RIP i OSFP kao IGP, BGP kao EGP.
- Unatoč većem broju predloženih protokola za multicast usmjeravanje, za sada na Internetu ne postoji opće prihvaćena tehnologija za tu svrhu.